

(0138)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SEMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagossi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONAPREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

ULLADA POLÍTICA

La glòria conquistada per en Salmerón à Catalunya ab la vigorosa campanya patriòtica, adquiríx major esplendidés davant de l' oposició turbulenta, irreflexiva, apassionada de alguns elements que pretenen despossehirlo de la jefatura de la Unió republicana. Els que així procedeixen son els alborotadors sistemàtics, els devoradors insaciabls de prestigis, els hereus llegítims dels insensables que feren impossible la República del 73, y que portarien el mateix virus de descomposició y de impotència à la que s'establia novament, si ells haguessin de intervenir-hi. Si s'obstinan en no reconéixer els grans serveys prestats á la patria espanyola y á la causa republicana per l' insigne Salmerón, quan son tan evidents y brillant com la llum clara del sol, millor pera tots serà que se separin y obrin pel seu compte; però la responsabilitat de haver destruït l' Unió, caurá sobre d' ells tota entera. Quédinse embrollats en el caos y l' desconcert, mentrels els que seguim al mestre farém el nostre camí, ab la fé y l' entusiasme que donan el trepitjar terreny ferm y la esperança brilladora de portar á terme la gran empresa patriòtica que 'ns hem imposat, y en la qual ens secunda avuy el poble català y ens secundará en breu Espanya entera.

La desesperació y l' frenesi de les oligarquies monàrquiques y de la premsa rotativa y militarista senyala prou clarament lo bé que aném y 'ns alerta á prosseguir en el nostre empenyo. Quan l' enemic xicla y 's recargola es senyal segura de qu' hem posat, y en la qual ens secunda avuy el poble català y ens secundará en breu Espanya entera.

Per satisfets podem donarnos del devassall de insults y amenasses de que venímen essent objecte, y més encare de que tot aquest desbordament de provocacions y bravatas indignas s' estrelli en la inalterable serenitat de Catalunya.

Primer s' han de cansar ells de vomitar injurias que nosaltres de persistir en l' actitud qu' hem adoptat, filla de la reflexió y de la conciència que tenim de la nostra forsa basada en la rabò. Mal vulguin fer rabiar el gos, estém segurs que 'l gos no rabiarà. En las Corts se tractarà l' gran problema, y allí, davant dels fills del xanxullo y de las imposicions oficials, farán sentir lo que valen y lo que poden els dignes representants de una regió viva, que després de haverlos elegit en los de sa libèrrima voluntat, està tota entera, en cos y ànima, al costat d' ells. En el Parlament, davant d' Espanya, davant d' Europa, davant del mon enter se contrastarà la forsa y la rabò de cada hú, y 's farà impossible que lo corcat, lo vicios y lo caduc pugui prevaldre al topar ab las ansias de redempció, emanadas de la conciència de un poble que vol viure.

**

En Maura passa actualment un' hora dolenta.

Els famosos liberals de 'n Moret li exigeixen un número de senadors qu' ell no 's hi pot ó no 'ls hi vol donar. Els n' ha ofert una vintena y 's liberals diuen que no 'n tenen prou, y amenassan ab absençar-se de prendre part en las tasques parlamentaries, deixant á n' en Maura en l' estacadesa enfrot de la oposició solidaria.

Tal es el primer efecte de la gran campanya catalana. Catalunya elegirà als seus senadors, ab la mateixa independència ab que ha elegit als seus diputats, y com ab això s' disminueix el número dels que solian adquirir les oligarquies, no 'n quedan prou pera contentar á las oposicions de contracta. Y de aquí l' disgust dels liberals y las amenasses

que fan al govern, y que posan en perill tots els seus projectes.

«No 'ls fá l' efecte lo que passa, de una cosa corriada que s' está pulverisant per ella mateixa?»

PEP BULLANGA

Non prevalebunt

EM illegit ab pena el manifest dels 900 republicans de Madrid, entre sensibles firmas no n' hi trobem gaires de conegudes, y pocas, poquíssimes de caracterizadas.

La nostra pena dimana de la convicció que 'ns imbuixen de que per' alguns republicans el temps, gran mestre de veritats y gran adocrinador d' experiencias, transcorra en vè, sensse imprimir en el seu esperit ni la més petita inclinació envers las claras exigencies y condicions de la realitat. Aquells correligionaris que s' encaren ab en Salmerón, reclinantlo per no haver portat encara la República son una visionaria, que no saben sortir-se d' un desitj que tindrà molt de veument; pero que té encare més de histèric.

Ni 'l Sr. Salmerón, ni ningú á Espanya, la té dintre de la butxaca la República qu' ells exigeixen que s' proclami, á la major brevetat, de cop y volta, com á efecte immediat de un moviment revolucionari, que, segons ells, n' hi ha prou ab intertarlo, pera que triomfi.

Y per no haverlo acomés desde l' endemà mateix de la celebració de l' Assamblea del 25 de març de 1903; per no haver emprès una serie interminable de agitacions estèrils y de motins bojos, culpan al ilustre jefe de la Unió republicana, tatzxantlo de desidios, de apàtic y de inepte, y sostenen que ha defraudat las esperances que havia fet concebir aquell grandioso aconteixement.

Quànta injusticia y quànta insensatés!

**

Perque—diguin lo que vulguin els ojalateros de una Revolució purament verbalista—no es cert que l' Assamblea que donà naixensa á la Unió republicana, tinguis per objectiu tònic y exclusiu la realisació inmediata de la Revolució. Aquest concepte equivocat ni 'ls mateixos que subscriuen el manifest s' atreveixen á afirmarlo categòricament. Els fets els desmentiran, y es un fet indiscutible que l' acció que subsegui á la celebració de l' Assamblea se revelà en las memorables eleccions del mes de maig del mateix any, en las quals el partit republicà feu ostentació admirable de la seva prepotència y del seu entusiasme. «Per què anar á las Corts á discutir, si havia de anar-se al carrer y á la muntanya á lluytar ab las armas á las mans?

Pero 'ls autors del manifest afirman que á las Corts no s' hi ha fet res de bò, y sostenen que las tasques parlamentaries han enervat l' esperit del poble republicà, produint un estat de depressió lamentable.

Siempre 'ls mateixos errors de concepte!

Per haverse sustentat en un grau excessiu aqueus errors, fou impostent la República del 73. Si la major part dels republicans de aquell temps, en lloc de covar un descontent sistemàtic y d' entre-garre al frenesi de les més desapoderades impre-siones, haguessin prestat als governs el seu con-curs decidit y seré, es més que segue que la Repù-

blica, que després de tot era una soluciò lògica, hauria conquistat l' apoyo del país, y ab el país hauria desbaratat las maquinacions y las perfidias de sos múltiples enemics.

Comparis lo que passà á Espanya ab lo que succeeix á França, ahont la sabia cordura y l' admirable paciència dels republicans tinguieren per premi la fundació de una República, que de grau en grau ha pogut arribar fins á las solucions més radicals. «Qué hauria ocorregut á França, si 'ls republicans deixantse portar per suicidas arrebatos, s' haguessin entretingut, com aquí, á devorar als seus homes més prestigiosos?

**

Els que avuy dirigeixen la proa contra en Salmerón, son els continuadors dels més díaus del 73. Si 'ls seus intents preponderessin dintre de la gran comunitat republicana, difícil arribariam á recobrar lo que 'l 3 de janer del 74 varem perdre.

Creyem que afortunadament son els més, encare que siguin els més alborotats y 'ls que cridaran més.

La seva tasca purament negativa 'ns condueixirà al desgabell y á la impotència, y ningú més que 'ls monàrquics els ho tindran que agrair.

No s' ha de tenir una gran penetració pera comprender desseguixida que 'l móbil verdader de l' actual campanya es una certa concomitancia ab tots els partidaris del régime centralista, en contra dels avenses de la Solidaritat catalana, que amenaça acaba ab tots els abusos dels detentors de la soberania nacional.

Rabiosos estan els oligarquies, desesperats els caciches. La Solidaritat catalana té sobre cent, noranta nou probabilitats de cundir en las restants regions de la nació espanyola, que conservan encara algunes vestigis de la seva peculiar personalitat. S' inicia á València, á Aragó, espurneja á Andalúsia, á la Rioja y á Extremadura; y no n' hi haurà una sola regió que la curta ó la llarga no deixi sentir la seva transformadora influència.

Y 'l ànima de aquest moviment es D. Nicolau Salmerón, qu' en els díaus anys de la seva vida gloriós, ha tingut la visió de una Espanya nova, de una Espanya redimida per la soberana voluntat del poble en exercici.

Se comprén que 'ls monàrquics del torn pacífich se donguin á tots els diables davant de un moviment de vida intensa que porta per ells aparellada la mort irremediable, una mort per asfixia, produïda per 'l apartament definitiu del cos electoral, que imitant al de Catalunya, ja no voldrà més tristes ab els que basan la seva política en una asquerosa ficció, mare dels abusos més abominables. Els monàrquics han sigut els primers que han disparat les seves armas contra l' integríssim patrici, que s' ha posat al cap de aqueix moviment redemptor. Els monàrquics els que han alentat las campanyas demagògicas de Catalunya. Ecls els que fomentan la discordia en el camp de la Unió republicana.

Y es molt sensible que alguns dels nostres correligionaris hejan caygut en el parany.

Que fan coro ab els monàrquics els autors del manifest de Madrid ho revelan en 'l últim párrafo del document, en el qual expressan aquest textual concepte: «entendemos que urge ante todo poner término á una dirección (la del Sr. Salmerón) que, en vez de emplearse en acelerar el triunfo de nuestro ideal, se emplea en traer á las Cortes diputados clericales y carlistas».

Unicament els qu' estiguin cegos fins al extrém de no adonarse de que van á remolch dels monàrquics, poden expressar-se així.

Perque la Solidaritat catalana —tohom ho ha reconegut y 'ls oligarquies son els primers en lamentar-lo—porta al Congrés un contingent de 40 diputats anti-dinàstics, la meitat dels quals estan afiliats al partit republicà. «Quán s' havia vist, desde la restauració borbònica, la formació de una oposició tan considerable y tan perillosa pel régime?

Y tinguis en compte, qu' es sols una regió la que ha obrat el prodigi. «Qué succeixrà 'l dia que las demés regions responguin, imitant l' exemple de Catalunya?

Donchs davant de aquesta evidència radiant y es-peransadora, es quan alguns elements bullicioços del partit republicà s' atreveixen á desempolzar els gas-tats clixés del neguit y la desconfiança, renovar els atacs al gran patrici, y s' esforçan en desautorizarlo.

D. Nicolau Salmerón pot convocar tranquilament l' Assemblea de la Unió Republicana, y davant d' ella presentar-se sense temor. L' Assamblea després d' escoltarlo li farà justicia.

Es impossible que 'l poble republicà vacili un moment á decidirse, entre 'ls que predican la Revolució, no fan més que desbarbarla, y 'l gran repùblic que la ve realitzant sense vanas ponderacions ni enganya, empotren en darrera seu el concurs resolt de tot un poble.

P. K.

Llenya al foix

y aigua á la llenya

U

períodich que porta 'l títol de *El Ejér-cito Espanyol* ha publicat un article ple de violències, del qual copiem el se-guent párrafo:

«La Solidaridad catalana es un peligro para Espanya; y lo único que nos hace concebir esperan-zas es que los separatistas y los que los defienden en-contrarán pronto su castigo, y tan duro que el puntapié dejará cardenal, y el eco llegará hasta el Polo.»

**

Un altre periódich, *La Correspondencia de Espanya*, publicava dimars els següents *Écos politicos*, que per telegrafia suggieren trasmesos á la premsa de Barcelona:

«En círculos frecuentados por elementos que están muy cansados de sufrir olvidos, vejaciones y sacrificios, se planteó anoche claramente el dilema que va á ser expuesto al señor Maura: ó con la Solidaridad catalana, que ataca á la integridad de la patria, ó con el ejército, que está decidido á no consentir que sea atacada.

El dilema no tiene salida y no necesitará vivir mucho quien esto lea para ver como alguien en el dilema se estrella.

La sombra de Pavía se aparece ya por la noche á algunos durmientes y el ruido de las espuelas infunde ya pánico en algunos que no hace muchos meses eran coadyuvantes de la Solidaridad y enemigos declarados de la ley de jurisdicciones.»

**

Podemos afirmar rotundamente que la opinión acerca de la Solidaridad en el elemento más fuerte, sano y sufrido de Espanya es unánime; no hay un solo disentimiento y todos se mueven á impulsos de una sola idea, como un solo hombre y una sola cabeza; quienes hablan de diversidad de criterio, no saben de qué se hablan; en esa clase especial no habrá ni una sola deserción ni en cuerpo ni en espíritu.

**

Fácilmente podríam cumplir el present número de textos per l' istil, y encare 'ns faltaría espai. Creyem que bastan aquests botons per mostra.

Y 'ls publiquen sense comentaris, perque existeix una llei, que per lo vist, regeix á Barcelona ab tot rigor, encare que á Madrid, segons sembla, està en desús, y aqueixa llei ens cohibeix fins en el dret de la legitima defensa.

**

Lo únic que 'ns importa consignar es que la Solidaritat catalana, á pesar de totas las escitacions y á despit de totes las amenassas, permaneix tranquila y serena, més forta que may en el seu dret, més convencuda que may de la seva rahó, segura, seguríssima de que vivint de plé en l' ambient del sigle xx no ha de témber cert atentat, que davant del mon civilizat, seran l' afront y la vergonya dels que s' atrevissin á realitzarlos.

Serà, donchs, inútil tot quant s' intenti ó's maquin pera treure de quici als elements solidaris, apoyats per un poble enter, que sab exercir els drets polítics, al amparo de la llei, y que ab això cretinere prou per poder realizar les seves patriòticas y redemptoras aspiracions.

La fobia dels seus enemics y detractors la cura Catalunya ab el seu patriotisme immaculat, y en l' aplicació de aquest remey l' acompañarà Espanya enter, ansiosa de redempcio.

Es una riuada d' esperit públic sá y conscient la que s' ha format á Catalunya, y está destinada á engrossarre ab l' afiunca de totes las corrents puras de la vella Espanya.

Caldrà, donchs, que 'ls amants de resoldre per la forsa bruta, las qüestions de dret y de justicia, grabin en la seva memòria aquest aforisme:

«No s' aturen las riuadas
á tiros ni á canonades.»

P. D. O.

Parla Salmerón

A las invectivas y cárrechs apassionats que li han sigut dirigits aquests días, y en espera de que s' renneixin las Corts abont se proposa donar més amplias explicacions, el gran apóstol de la República y de la Solidaritat, ha respondat ab las següents declaracions que publica la premsa republicana de Madrid:

«El movimento de la Solidaridad catalana acaba siendo un nacional sentimiento y vendrá á convertir-se en trabajo de reflexión que lucha para encarnar en el progreso de la vida y en el desarrollo de la obra social.

No es una conjunción de partidos: nosotros nos hemos juntado unos cuantos partidos, todos en comunitat de sentimientos, y nos hemos congregado para traducirlos en hechos que signifiquen viril protesta.

La Solidaridad catalana es el movimiento de un pueblo entero, es la aspiración de una sociedad, y no hay derecho á eliminar á nadie de este movimiento, pues todos queremos cooperar á la vida de nuestra madre, á la que todos debemos ayudar con nuestros esfuerzos.

Todos unidos debemos afirmar las condiciones de su derecho; todos unidos debemos conservar integras nuestras aspiraciones y contribuir al bien público.

La continuidad de la tierra y de la historia; la compenetració de glorias y de inclinacions; la convivencia de interesses de todas las regions son condiciones de la Solidaridad que seria imposible, si se inspirara en siniestros sentimientos de separación. Heridos en nuestra dignidad estamos excusados de contestar á esta acusación que sólo merece desprecio; los hechos dirán con bastante claridad si se inspira en un egoista amor á Catalunya ó si se quiere la regeneración de toda España. *

Y 'ls fets dirán encare alguna cosa més.

Dirán que Catalunya ab en Salmerón han salvat á Espanya.

Y dirán que 'l premi de aquest gran acert ha de ser el definitiu govern del poble pel poble: la República no de un sol partit, y pera un sol partit, sino de tots y pera tots els espanyols.

J.

Ba festa del primer de maig d'enguany no va tenir á Barcelona la importància d'altres temps. D'actes collectius se'n celebren pochs. En canvi s'igueren en gran número els obrers que feran festa, pagant així, individualment, un tribut á l' aspiració de les classes proletàries, sedentaries de millorament.

Els que ho entengueren millor s'igueren els que's trasladaren al camp, posantse en contacte ab els esplendoris de la naturalesa primaveral, en la qual, en la present estació hi esclaten la pau y la esperança.

Ab aquest párrafo comensa una carta dirigida per l' eminent escritor Maeztú á n'en Cambó.

«La noticia del odioso y cobarde atentado de que ha sido usted víctima me llena de horror hacia los viles que lo han realizado, y de asco hacia los granujas que lo han inspirado con sus campañas de odio.»

La carta del Sr. Maeztú està escrita desde Londres. De manera que en la capital anglesa hi predominan iguals sentiments que á Barcelona, lo mateix envers als vils que envers els granujas.

Es molt digne de ser tingut en compte aquest estat de conciencia universal.

Días enrera s'igueren detinguts y trasladats á Madrid alguns coneguts obrers anarquistas, entre 'ls quals s'hi conta el company Tomás Herreros.

S' està complint lo que ell temia y anunciat en el seu folleto «Lerroux tal qual es.—Historia de una famia.»

Per haver repetit en un meeting lo qu'en Lerroux havia dit en un altre, en Tomás Herreros es perseguix, sense que al Amigo del obrero se li haja ocorrut encare cumplir un deber de lleialtat, declarant que ell y sols ell fou qui va dir las paraules incriminadas davant de un concurs de més de 5,000 persones.

¡Ahont té la conciencia aquest home, á qui sembla que tots els dits el senyalten?

Per que vegin que si á fora de Catalunya son encare molts que no volen entendre la Solidaritat catalana, hi ha en canvi quí la compren molt bé y l' explica admirablement, reproduïm els següents pàrafos de *El Noticiero granadino*:

«La Solidaridad, pues, no tiene nada de contrario á la Patria común, como dice Lerroux, jaleado por la prensa madrileña y por los hombres políticos á quienes va muy bien en el nicho de la oligarquía.

«La Solidaridad significa, que no sean Maura y Moret los que repartan por turno, y en Madrid, las actas de diputados y senadores, sino que obtengan tal investidura los elegidos de verdad por los pueblos y ciudades, en votación entusiasta y animada, a diferencia de la dejación de nuestro derecho que practicamos en Granada y su provincia.

«Por eso he dicho Salmerón repetidas veces que la Solidaridad está regenerando á Catalunya con la aspiración de regenerar á España entera, pues sus obras es puramente antilogarquica y anticasicu y por eso votan con Lerroux los conservadores y liberales despedidos, mientras son base y fundamento de Solidaridad las clases neutras sin filiación política, ansiosas de buena y honra administración, hagan carlistas, republicanos ó dinásticos.

«Si por un milagro volvieran á sus hombros las cabezas segadas en Villalar, por el verdugo, el año 1521, Padiella, Bravo y Maldonado, en estos albores del siglo xx figurarien á la cabeza de una Solidaridad castellana, pues no fué otro su delito que el oponerse á la mala administración de los adláteres de Carlos I de España y V de Alemania, como hoy pretende contrarrestar otra torpe administración la Solidaridad Catalana.»

Aquests conceptes tenen més mérit, per haver sigut publicats el dia mateix de les eleccions, es á dir quan encare no se sabia l' èxit colossal de Solidaritat catalana.

En la última rectificació del cens electoral en Lerroux se va fer inscriure com elector de Barcelona.

Això vol dir que fins ara no figurava en les llistas electorals, per no ser ni tan sisquera veïn de la ciutat. Valdrà la pena de averiguar desde quan ho es, y en quina forma va ser inclos en el padró.

De tota maneras ha descendit molt de categoria. D' elegit qu' era avants á simple elector que será desde avui, molt rápidament ha hagut de recorre'l camí de Cala Baixa.

Y lo que anirà baixant, y la revèntada que se li espera quan arribi á terra!

S' ha fet el recompte dels vots solidaris emesos en tot Catalunya, y d' ell ne resulta que ascendiren a 208,630.

Vels'hi aquí un exèrcit que fa respecte tant pel seu contingent numéric, com per la seva disciplina, com també pel seu entusiasme.

Ab tot y no tenir altra arma que la papeleta electoral, bé podré dir ab tota la veu qu' es invencible.

La *Gaceta oficial del Celeste Imperio* sosté en un llarg article que si la Revolució no s' ha fet es per que en Salmerón no ha volgut.

Y cita una porció de fets, que si fossin certs, lluny de desdor horraríen al integerrim republicà.

Entre ells reculliré els següents: En Salmerón no va acceptar el concurs que li oferíen algunes sargentos, que li demanaven un ascens. Tampoc'h va admetre cantitats que se li oferian pera fer la Revolució. Y com aquestes son totes las seves culpas.

Ara bé: si no tenia plena confiança ab l' èxit qu' pot condemnalar per haver estalviat dies de perturbació y la sanció dels infelissons que haguessin fet l' iniut sacrifi de les seves vidas?

Això s' deixa pels revolucionaris de boquilla, explotadors iñicuos dels entusiasmes populars, que ansián ferse un pedestal ab els cadavers de la gent crudula.

Pero en l' article se cita ademés un fet, qu' hem de recullir y sobre l' qual esperém las degudas explicacions.

Se parla de un projecte de alsament que havia de ferse á espatllas del Sr. Salmerón. «Estévanez y Lerroux habían preparado y dirigido el movimento; Calzada había facilitado los recursos necessaris, él solo, sin ayuda de nadie y los había girado por telegrama, al ex-diputado por Barcelona D. Pedro Pi y Suñer. Això ho diu l' article.

Ara bé: nosaltres sabérem que aquests fondos va cobrarlos el Sr. Vila, el despiser del Sr. Lerroux. Y com que l' movimento no va tenir efecte, que 'ns tatará de impertinentes si demaném que se 'ns expliqui quina inversió va donars als fondos enviats desde Buenos Ayres pel Doctor Calzada?

Ja qu' *El Progreso* ha tret á llum aquests tráfeches revolucionaris, ningú més indicat qu' ell pera donar sobre aquest punt concret claras y categòriques explicacions.

¡Aixa, donchs, canta verdum!

Fins en Joan Ferrer y Vidal s' ha donat per conveniut de que la Solidaritat catalana es irresistibile.

Ell que va votar la llei de jurisdiccions, avuy diu lo següent:

«Si es preciso ser ciego para no verlo: no es, como dije yo en el Senado, barcelonismo lo que ahora se manifestia, es el resurgir de un pueblo y será mal catalán el que á ello se oponga. ¡Dichosos los que supieron preverlo! Satisfacció es la suya, que es tambien y debe ser la nostra, porque de ello puede originarse la redención de Catalunya. Los que por uno u otro motivo estamos en la orilla, saludemos con devoció y respeto el paso del gigantesco movimento, y pidamos á Dios que sea para bien de todos.»

Això s' expressa un polítich dels que havian fet més actes de hostilitat en contra aquest moviment.

Celebrém que desde la orilla entoni aquesta mea culpa. Pero creguine á nosaltres: per ara y per molt temps no 's mogui de la orilla.

Juguet del despit que en ell ha engendrat la estrepitosa cayuda del seu amo, *El Progreso*, en odi á la Solidaritat, ja no repara en bola més ó menos.

Aquest dia va tenir la frescura de dir als seus lectors que *Le Courier Européen* havia condonat con acerba frase la obra de Salmerón.

Es absolutament fals. *El Courier* no ha condonat res. El periódich parisenc no ha fet altra cosa que donar cabuda á la opinió particular d' un senyor Angel Marvaud, sense acceptarla ni res que s' ho sembla.

Y tant no l' ha acceptada, que el *Courier*, qu' es un periódich bastant més serio que *El Progreso*, pren la precaució de fer present al lector que 's autors son els únics responsables dels seus articles.

«Ho té entès la *Gaceta Oficial del Celeste Imperio*?

Ab verdadera repugnacia hem vist en cert senmanari lerrouxiista una caricatura que mostra fins ahont arriban la grosseria y l' asquerositat dels seus autors.

Y aquests son els que califiquen d' inmoral á la Solidaritat Catalana...

Bruts!

Cada dia aumenta el número dels que s' declaran entusiastas partidaris de la Solidaritat catalana.

Ultimament han fet expressivas manifestacions en aquest sentit, els notables escriptors Claudio Frollo y Ramiro de Maeztu, que sempre s' han distingut pel seu esperit independent.

Y tots aniran seguit, ab un entusiasme tant més gran, com més insensat siguin els atacs dels rotatius y dels polítichs d' ofici, que ab la creació de una Espanya nova, veuen perdut el monopoli de la llet de la extenuada vaca nacional.

Son els periódichs monárquichs els que més cregan la mà contra en Salmerón.

Son els els que l' inculpau d' haver destruït la Unió Republicana.

¡Els periódichs monárquichs, enténquiu'n bét! Y no faltan republicans que 'ls hi fan coro.

¡Cóm s' explica aixó?

D' una manera molt senzilla.

Es que uns y altres han perdut alguna cosa.

Els republicans anti-solidaris, la xaveta.

Y els periódichs monárquichs, la vergonya.

BISBAL DEL PANADES, 1 de maig.

El dia 13 de abril se feu un pregó públic dijent que a la nou de la nit se donaria un miting de propaganda, y desitjós el poble de sentir als oradors s' anà reunint en el local abont devia dirigir-se la paraula al públic.

De prompte se 'ns presentà la figura del Sr. Alegret, ex-diputat maurista, accompagnat d'un senyor tocinayre del Vendrell y d' un altre senyor ex-diputat provincial, ex-governador inter, ex-cacich, ex... i quic' fastic!

Els oradors no s' asseneben; el Sr. Alegret se passeja per un petit escenari y els demés al darrere riuen; el públic riu que riu; el Sr. Alegret se treu un gros cigarro, 's posa a fumar y diu: «Ja sabeu que jo sempre he sigut y seguiré sent diputat á la catalana; jo soch pagés y soch el diputat de les espardenys. Y el públic riu que riu y l' ex-diputat, fuma que fuma.

Demana la paraula el Sr. tocinayre, y el Sr. Alegret y demés oradors riuen y fan gresca, y l' orador diu lo mateix que l' anterior y veu que 'ls seus companys riuen y fan soroll, y 's retira tot vermell al veure que 'l públic anava desfilant.

Per fi el Sr. ex... no s'atreu á demanar la paraula... per falta de públic.

¡Quin tip de riure!

BELLVÉ DE CERDENYA, 28 de abril

Ja tenen riu que després de un dia bò vé la tramontana. Aixís ens va passar á Bellvén: el dia 15 del present varem tenir l' alegría de anar á rebre al senyor Zulueta y al senyor Garriga, pero per desgracia el dia 16 se 'ns presenta el marqués de Bartzan acompañat dels ex-republicans.

La població va quedar trista, pero gracias al Dimoni el senyor marqués ha quedat burlat. Que prengui experiència; que no cal que hi torni á Cerdanya, que 'ls bons patricis no l' apoyaré mai.

GUARDIOLA DE FONTRUBÍ, 28 de abril

Aquí, en aquest poble, disfrutem de un capellá que se 'ns ha posat com una furia pel fet de haver vingut d' gas coupletistes á donar concerts durant la quaresma, proposades en el Círcol recreatiu. La emprengeu contra l' amo y la mestressa del local y especialmente contra 'ls empresarios, dihentlos que no tindran sort y que no tindran perdó de Déu: que havien fet una cosa pitjor que una mort y que aquelles donas eran molt perilloses per 'ls homes entremix de las donas... vamos, que no son de ferro. De modo que aquest mano deu parlar per experiència, donchs ell ne té dues ó tres á casa seva de bastant jovenetes.

LLORET DE MAR, 23 de abril

Ab els noms de Demófilo, Víctor Hugo y Laico scaba de ser inscrit civilment, sense intervenció religiosa de cap mena, un fill dels convencuts lliurepensadors D. Josep Vidal y D. Dolors Batlle.

Siguere testimonis de aquest hermós acte D. Joan Ros, president del Centre de Unió republicana y

de la civilisació, la única tiranía simpàtica, salvadora, gran, sublim. Tirania hermosa, que portaria'l vigor corporal, moral y intelectual als fills del nostre poble.

Já n' heu fetas prou de prédicas bonicas. Probeu ars que us moveren per alguna cosa més que per les actes: obrin generosament els brassos pera rebres als desheretats, y demostreu que 'ls polítichs moderns son de distintas condicions y aspiracions que 'ls polítichs rancis, d' ànima mesquina, incrèduls de que el món continga grandesa...

N. BAS Y SOCIES.

La culpable

Fins si plou ó si fa sol
no té la culpa el manxayre.

Si en las eleccions passadas
y á copia de traballar
y de moure eel y terra
abocanthi el cor y el cap,
els carlins en tot' Espanya
han tret quinze diputats,
cosa que no succechia
desde fá una pila d' anys,
ningú més né té la culpa
que la Solidaritat.

Si á Valencia en Blasco Ibáñez,
fins ara senyor feudal
de las masses democráticas
de aquella hermosa ciutat,
ha vist decendí el termòmetro
una atrocitat de graus
y ha sigut per don Rodrigo
casí casi tret del pas,
se 'n ha de donar la culpa
á la Solidaritat.

Si 'ls aixelabratz baturros
del Pilar y de Sant Pau
no han obtingut la victoria
que devian esperar
en el magnific certamen
del sufragi universal,
y ab un trist y humil accésit
s'han sagut de contentar,
ningú més né té la culpa
que la Solidaritat.

Si en varias ciutats d' Espanya,
hont com quí diu ni se sab
que Catalunya existeixi,
els grups republicans
están á mata-degollà
per qüestions de campanar,
y qualsevol dia envían
la hermosa Unió á can Taps,
se 'n ha de donar la culpa
á la Solidaritat.

Si á Tortosa no hi plou gayre,
y á Logronyo hi plou en gran,
hi escasseja d'as hâ,
y á Cádiz hi ha caygut pedra,
y á Ávila hi ha nevat,
y á Burgos hi ha la llagosta
y á Tuy s'ha pujat el pá,
ningú més né té la culpa
que la Solidaritat.

Si 'l correu d' Andalusia
ahir va descarrilar,
si avuy sortirán de Vigo
set vapors ab emigrants,
si 'l negoci de las paixas
á Málaga està encallat,
si á Santander no hi ha feyna
y á Toledo no hi ha un ral,
se 'n ha de donar la culpa
á la Solidaritat.

Tot, tot lo que passa á Espanya,
sigui d' ordre general
ó entrí en la modesta esfera
dels cassos particulars;
tot lo que vol dir desgracias,
flagells y calamitas;
la miseria, la verola,
el crup, la puya dels frarchs,
tot avuy deu imputarse
á la Solidaritat.

L' hora, donchs, es arribada
d' arreglá aquest daltabax
y de cortar por lo sano,
sense reparar en quí cau.
Senyors de la Executiva
pensin que ja han fet prou mal;
douguin per llesa la feyna,
girin full, pleguin el ram
y per un msy més no's parli
de la Solidaritat!

C. GUMÀ

Mosaich

UAN no tenen res que dir, ¿què fan vestits? Callar, ¿veritat?

Donchs una cosa tan sensilla y al mateix temps tan descanada, els polítichs madrilenys no saben ferla.

La premsa de la capital està graciosa aquests dies. Tot ella té plena de interviews, referents á la famosa Solidaritat Catalana.

El reporter s'ha presentat á casa d' un personatge —verbi gracia, el senyor Moret— y sense encomenar-se á Deu ni á n' en Sol y Ortega, li ha disparat la célebre pregunta:

—¿Qué me'n diu d' això de la Solidaritat?

En Moret, penetrat de la gravetat excepcional del assumptu, ha posat els ulls en blanch y ab molta lentitud ha respondut:

—Ah! La Solidaritat... Es un problema que... cal procedir ab peus de plom, perque... en resum... El separatisme... els Segadors... la patria... Hem de veure què volen aquesta gent; convé que parlin, que s'

expliquin... Perque, la patria... els Segadors... el separatisme...

Y d' aquí no surt. Mitj hora està parlant el personatge ab el reporter que embaciecat se l' escolta, y de la seva boca no'n rajant més que frases buyndas y tonterías que al propi Gedeón li faríen pena.

Y sentit ell, sentits tots. En Barrio y Mier lo mateix que en Moret, en Montero lo mateix que en Vega Armijo, no hi ha un sol polítich d' altura que sapigó lo que's diu ni lo que's pesca sobre la palpitant qüestió de la Solidaritat.

El separatisme... la integratit nacional... els Segadors...

Mentre s' enteran, y s' informan y estudian seriament aquest assumptu, ab el qual ni 'ls Segadors ni 'l separatisme hi tenen res que veure, ¿no podrían aquesta senyors fernes la mercé de callarse la boca?

Un extranger amich meu que, no sabent segurament en qué matar el temps, segueix ab cert interès el curs de la política espanyola, m' ha escrit una carta en la qual s' hi llegeixen els següents pàrrafos:

«Heu de fer el favor de desxifrarne un enigma que m' està torturant el cervell de mala manera. En las eleccions generals verificadas á Espanya fa cosa d' un any y mitj, recordo que va sortir triomfant una gran majoria de diputats liberals: els conservadors eran no més setanta ó vuitanta.

»Cóm es que ara, al repetirse la elecció, la majoria que han sortit es conservadora y son el liberalis els que han sagut de contentar-se ab aquells setanta ó vuitanta llochs? ¿Qui l' entén aquest misteri? ¿Cóm ab tanta facilitat passa el país de las ideas liberales á las conservadoras? ¿A què's deu semblant fenomeno, jamay vist en cap otra part del món?»

Jo li he contestat:

«Las eleccions á Espanya, com tot lo demés, son una comedia. El qui vota, en realitat, no es el país, sino el Gobern. Per xó sempre surten els diputats elegits á gust del qui mana. Si demà, es una suposició —s' constituirà un ministeri de negres, poden tenir la seguretat de que negra serà també la majoria que de las urnas sortirà triomfant.

»L'única regió d' Espanya ahont això no succeeix es Catalunya. Aquí surten tan sols els diputats que al cos electoral li agradan, y per més que 'l Gobern sigui negre, el poble el fa quedar blau.»

Ab quina rabia segueix *El Imparcial*, de Madrid, la seva violenta campanya contra la Solidaritat catalana!

Y ab quina santa indignació s' encara ab en Maura, acusantlo de no cumplir ab el seu deber al no parar els peus, sigui en la forma que sigui, á la faciosa Solidaritat!

Mitj' Espanya tremola de por, impressionada pels crits estrefidores que llença l'*Imparcial* desde las seves atapahidas columnas.

»El Gobern sembra vents y recullirà tempestats.

»En Maura deixa indefensos altíssims interessos!

»La situació es grave, gravíssima, d' una gravetat extraordinaria!

»Ay del país, ay de nosaltres, ay ay ay!

Jo no sé si vostés haurán observat una cosa.

Sempre els pessimismes del *Imparcial* coincideixen ab las ccessanties del seu amo.

»En Gasset es ministre? Tot va bé y Espanya, serena y magestuosa, avansa á marxes forsadas cap á la seva regeneració.

»Deixa en Gasset de ser poder? El cel s' ennuvolà repentinament y en l' horizont no s' venien més que signos de tempesta y negruras amenassadoras.

Si jo fos de 'n Maura, aviat ho tindria arreglat. Cridaràs á n' en Gasset y li donarà una cartera.

Ja veurán vostés com 'l *Imparcial* cambiarà de llenguatge en cinch minutes y cóm lo que ara son per ell sombras terribles y perills horripilants se convertirà en perspectivas deliciosas y idílicas manifestacions...

El Imparcial... Qui no'l coneix que'l compri.

Per xó que'l coneix no'l compro mai.

Me doldràns els cinch céntims.

FANTASTICH

EMÀ diumenge elecció de segadors. Son las terceras del any. Y es de creure que Solidaritat catalana obtindrà en ellas una victoria tan esplèndida, com las alcansades en las eleccions provincials y en las generals.

Perque en aquesta classe de lluytas, quan se té forsa, l' alé en lloc de minvar, aumenta.

**

Alguns caciquistas van anar á Madrid á conferenciar ab en Maura, demandantli que 'ls ajudés á lluytar contra els candidats solidaris.

Y l' Amo Toni 'ls hi va respondre que ho faria ab molt gust, y encare més: cas de que guanyessin els hi promet distingirlos ab una condecoració.

Pera aquests cassos s' haurà de crear una ordre especial que tinguerà per distintiu una medalla. Y cap altra més apropiada que la de Sant Antoni dels ASES.

Principi d' un article del *Arti Brusi*:

«Un politico francés dijo, mediando el pasado si-glo: —El sufragio universal es una tontería, que dará la vuelta al mundo.»

Donchs vegint: ab questa tonteria, la Solidaritat catalana ha desarrelat el caciquisme y ha tirat per portas á las oligarquias.

Es a dir, ab questa tonteria, la Solidaritat catalana ha fet obra de sabiesa.

Els periódichs lerrouxistas respiran pus verinos per tots els poros. Es un cas de fermentació de despit infecções.

[Y encare hi ha infelissos que, al llegirlos, absorbeixen aqueixa podridura, sens temor d' envenenar-se!...]

¿Que no ho veuen que la pudó que exhalan es la dels cadavres corromputs?

L' ex-emperador agafa l' incenser y, á riscos de rompre's el nas, se dona els fums que van á veure:

«La figura de Lerroux se agiganta con su derrota electoral, adquiriendo las proporciones del símbolo de la libertad española, interín que la de Salmerón, con la victoria solidaria, se reduce á extremos que á nosotros, siempre piadosos, nos da lástima.»

¡A quin estat ha quedat reduhit el derrotat del 21 d' abril! Com el gall de Morón: sense plomas y escatayant.

* *

Un'altra inflada del mateix personatge:

«El Vaticano contra Lerroux, ¿qué más podía apetecer el candil republicano?»

Sí, es moltà veritat. El Papa Sastre va venir disfressat á Barcelona, y va votar contra en Lerroux en el colegi de la Plaça de Santa Catarina.

Per cert que va serhi á l' hora dels tiros, y que ab una mica més el pelan.

Això últim els ho dich en secret. Sobre tot no ho fassin corre.

Llegeixo:

«En un centro oficial se ha dicho que Romanones cederà el distrito de Daimiel á Sol y Ortega.»

Jo me'n alegraría molt, per en Romanones y per en Sol. Per en Romanones porque acabaré de fer coixjar á un home que com á republicà ja fa temps que va coix. Y per en Sol, porque se li acabarà l'escriure manifestos «A Barcelona.» Deinde 'l punt que tinguerà l'acta els haurà de dirigir «A Daimiel.»

Ab lo qual deixarà d' amonharnos.

Aquests, aquests son els diputats que convenen.

Me refereixo al de Talavera (Toledo), el qual, en agrabiment á l'acta que li ha sigut concedida, ha ofert als seus electors lidiar quatre novillos en la plassa del poble.

Davant d' aquests rasgos d' admirable patriotisme (no saben lo que han de fer els diputats solidaris? Donar-se per vensuts y retirarse avergonyits á casa seva).

¿Quin paper volen fer en el Congrés, si no saben lidiar un mal novillo?

En Lapeuya, desde Paris, toca el bombo en honor d' en Lerroux. Y un dels seus cops de maneta l' ha donat en *Le Matin*, haventse'l fet seu *El Progreso*, porque aquí ens possedim á tremolar.

Diu aixís:

«El Sr. Maura ha cometido una torpeza no dejando llegar á las Cortes al Sr. Lerroux, á quien empuja así á la Revolución.»

De manera que ara la Revolució anirà de veras, y tota la culpa serà d' en Maura, que ha comés la torpeza de no regalarli un'acta.

Y això ho copia el mateix interessat...

Vaja, noy: desa't.

Deya un telégrama de Madrid:

«Sigue hablándose de crisis por el mal efecto que en altas esferas ha producido el triunfo de tantos candidatos anti-dinásticos.»

Oh Solidaritat, si 'n tens de forsa, que al sol anuncii de la vendetta ja 's ministeris se bambolejan!

¿Qu' es lo que no caurá aixís que la tramontana bui á tota ratxada?

La campanya indigna contra en Salmerón, *El Progreso* ha tingut á bé batejarla ab el títol de *Saneamiento republicano*.

Això'm fa el mateix efecte que si la pols y la porqueria tinguessin la pretensió de sanejar la escombra y el cloruro de cais.

El *Progreso* s'ha donat el consol d' exhumar un mensatge que'l 6 de maig de 1902 va ser dirigit á n' en Lerroux, quan aquest senyor encara feya bonat, pels més coneiguts republicans de Barcelona.

Pero resulta que de las firmas continuadas al peu, la major part corresponen als noms més coneiguts y prestigiosos, avuy separats del ex-emperador, á causa, com sab tothom, de la seva conducta incalificable.

Al reproduir el manifest no ha fet altra cosa que posar en evidència lo que avants tenia y lo que ha perdut pera sempre més.

De donar aquests passos els catalans ne dihem:

Y no'n fa poch ni gayre de temps que, per haverse quedat cego, aquest insensat camina á las palmentas, així sí, espaternegant y enseñant els punys!

Diu un periódich que á Cádiz s' han fet ab èxit las probas de la draga Moret.

La draga Moret...

Es potser aquesta la primera aplicació apropiada que's fa del nom del célebre dragador.

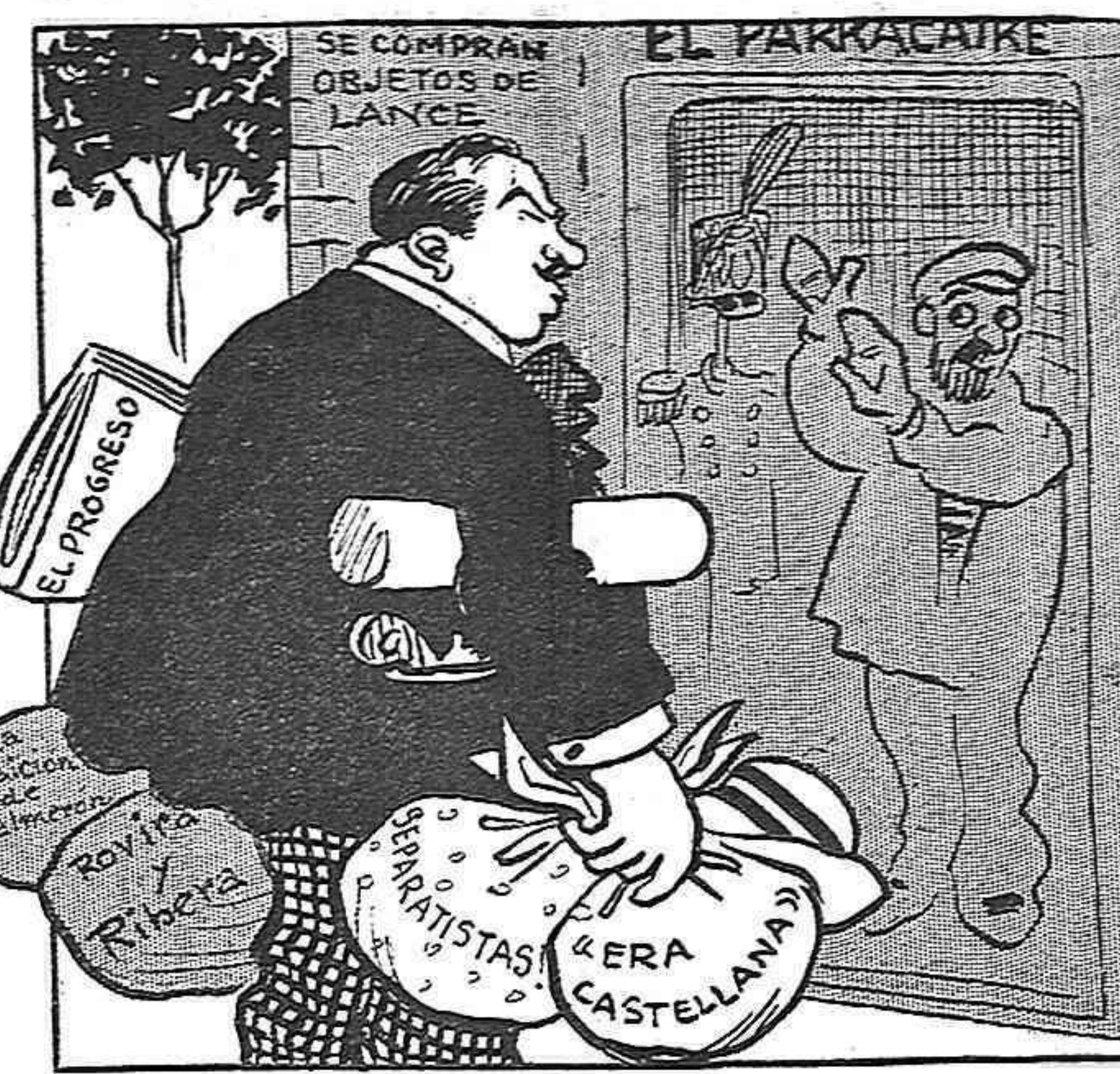
Celebrarém que'l marqués de Robert sigui nombret senador vitalici, y renuncihi el districte de Torroella, perque en Maura hi pugui presentar al seu idòlatrat Canals.

Derrotat á Valls, sufrirà una nova derrota en aquell districte del Ampurd

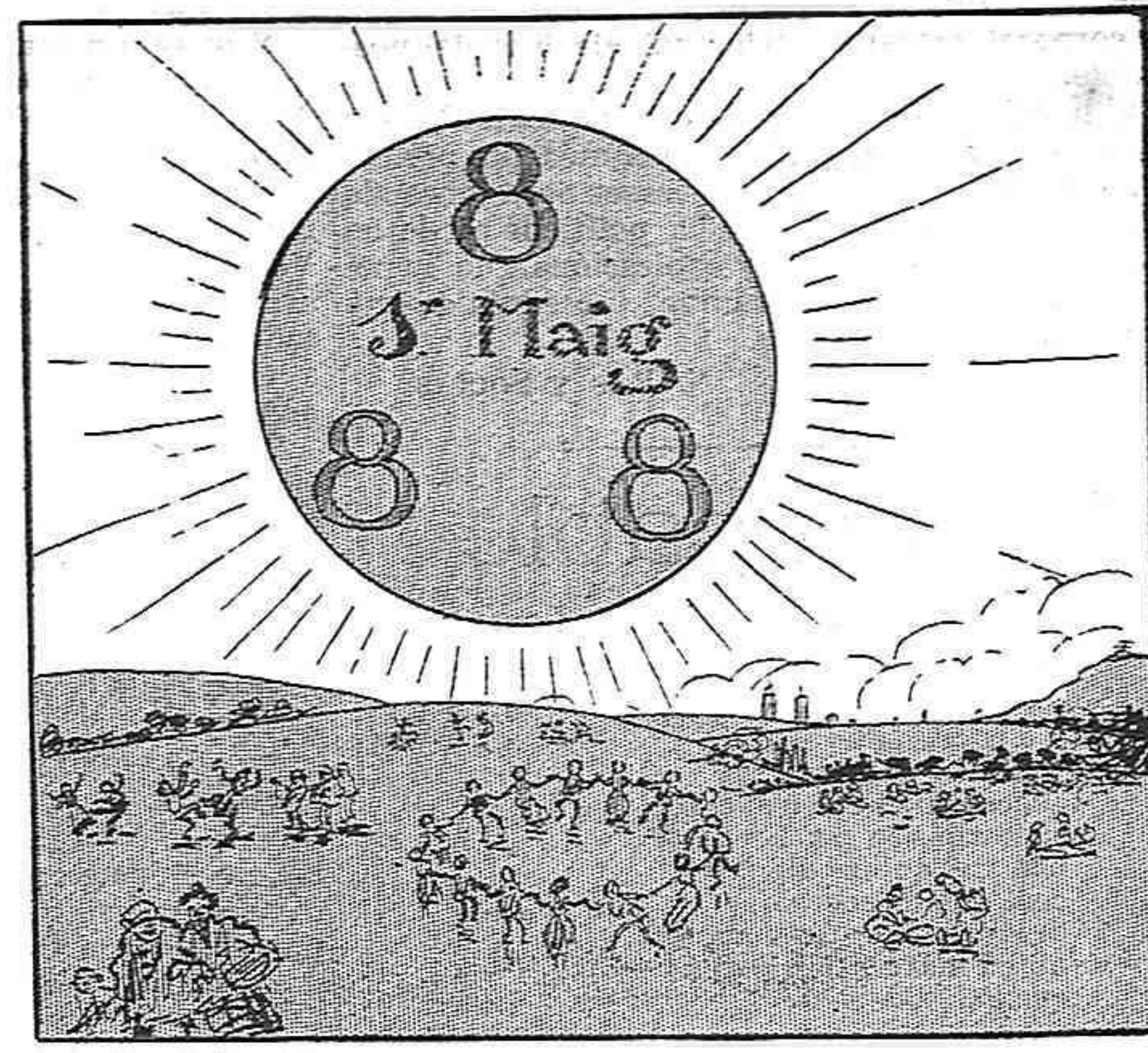
LA SENMANA

Els lerrouxistes en l' obertura de la Exposició:

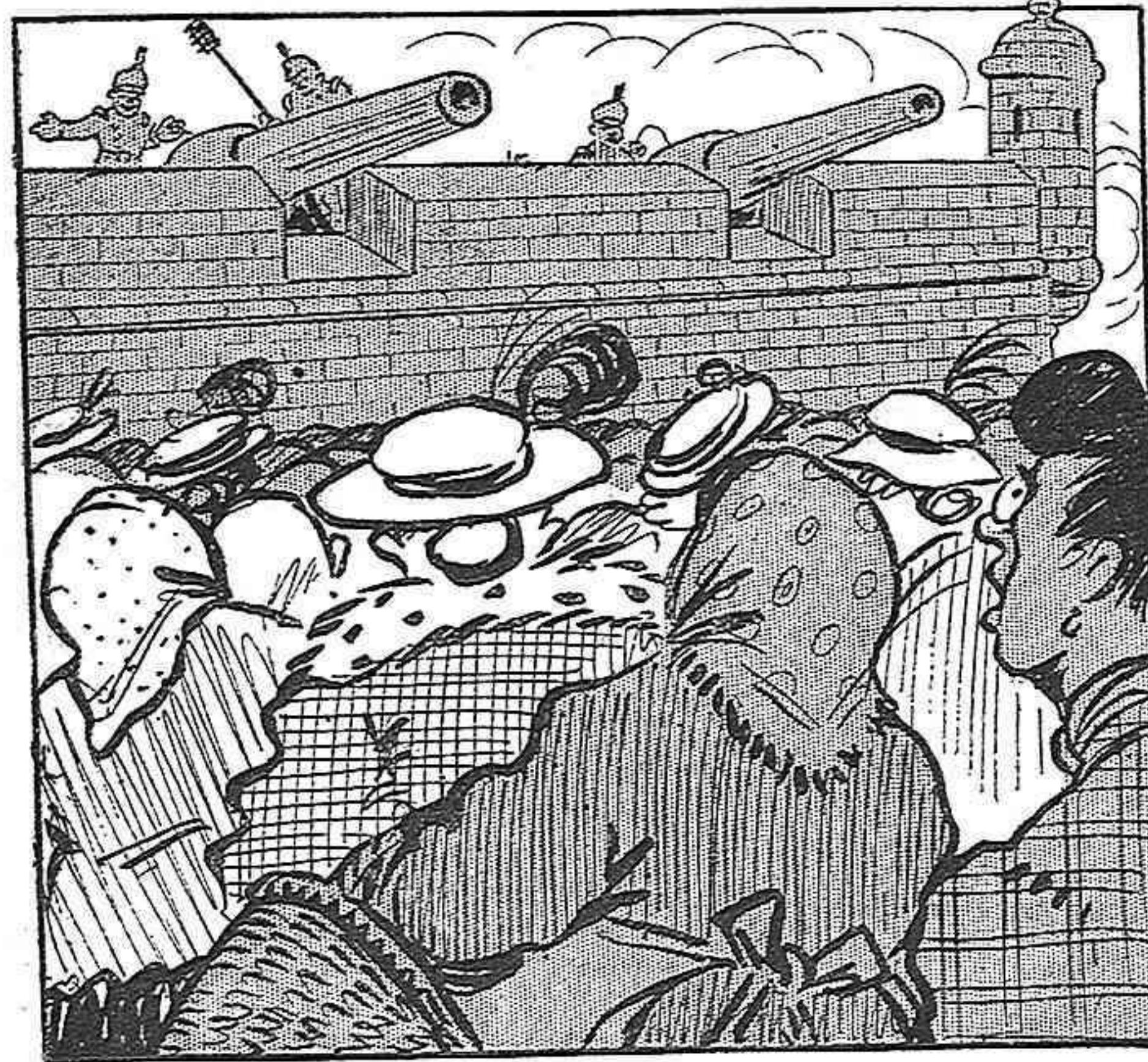
—¿Que no van á visitar las salas?
—Nosaltres no visitém altra sala que aquesta.

A cal drapaire.

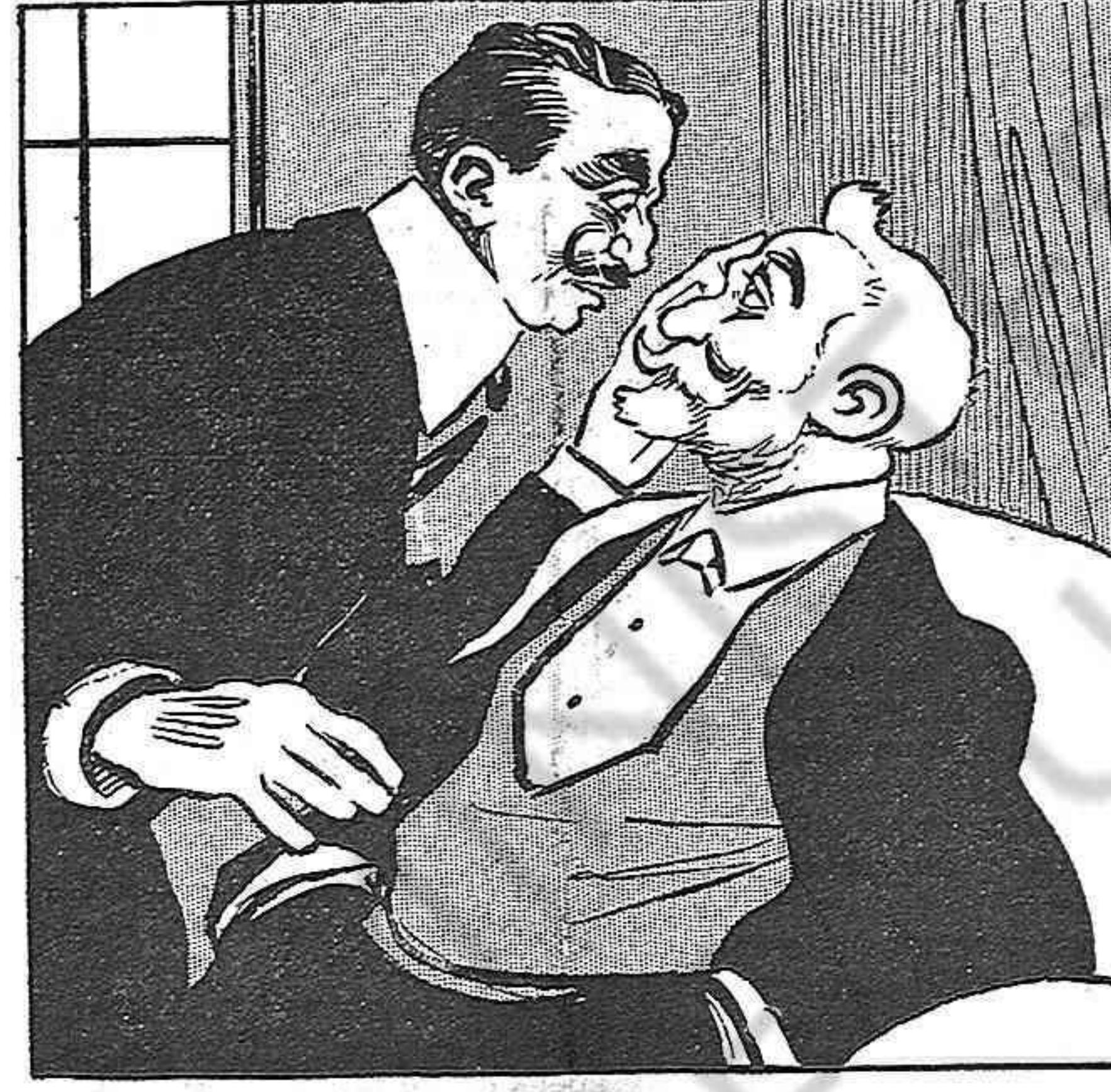
—Tot això ja no serveix. Tant se val que m' ho vengui.

La festa del treball.

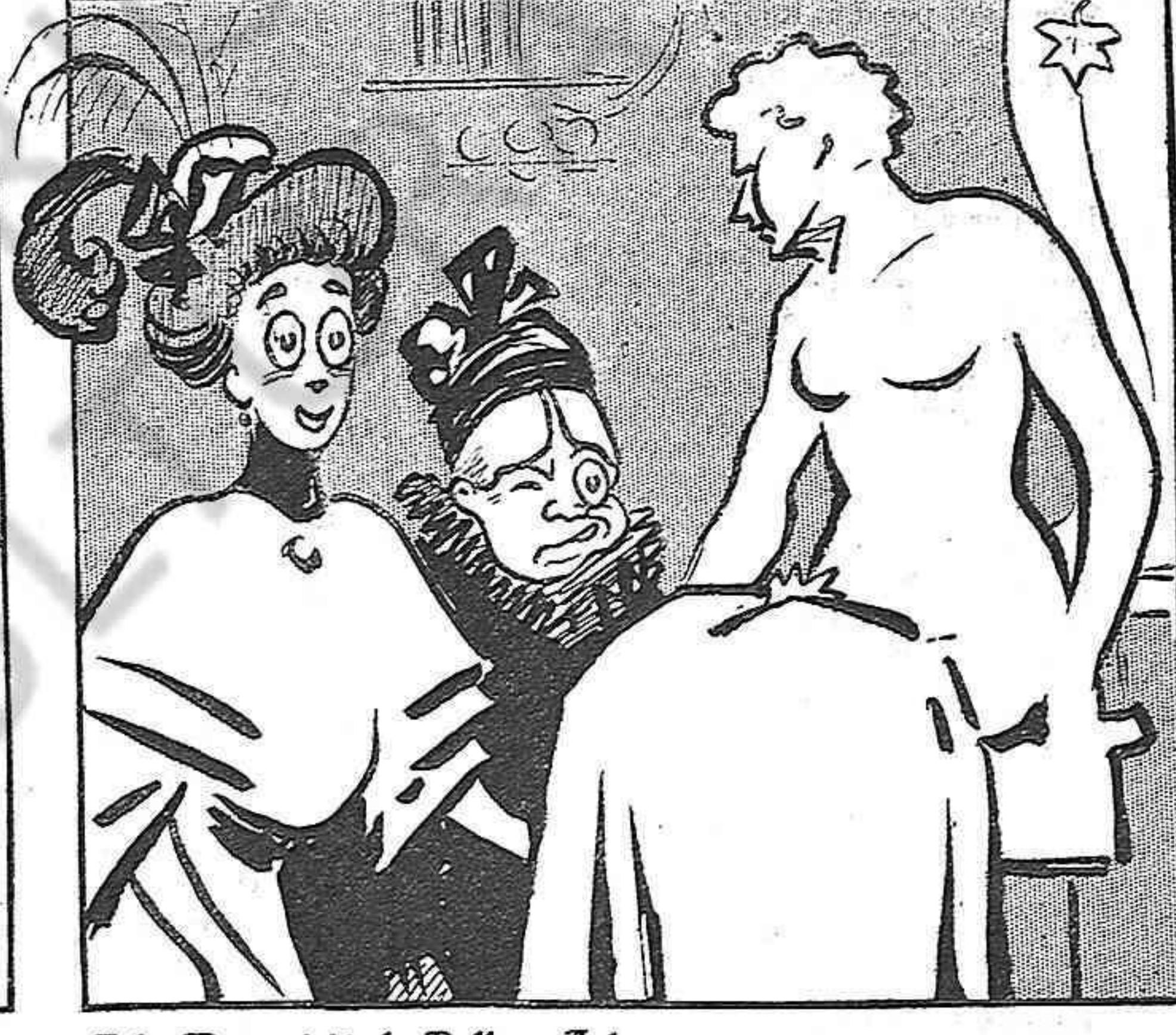
Brillant y esplendorós, l' astre dels tres vuyts ha sortit com cada any.

Esperant les canonades.

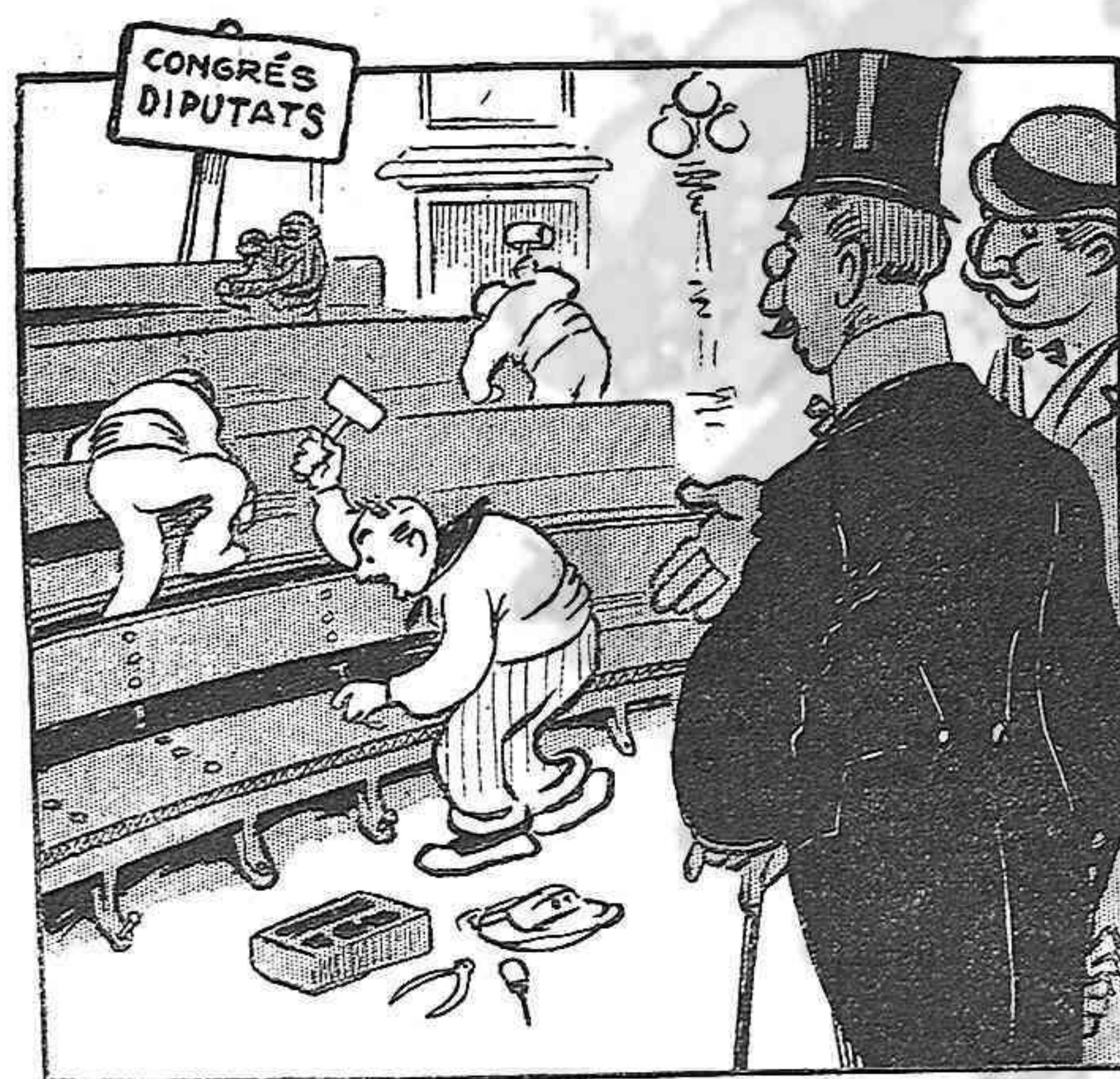
—¿Quàntas?... ¿Quàntas?
—Espereuvs: á Madrid encare no pican.

Els apuros de 'n Maura.

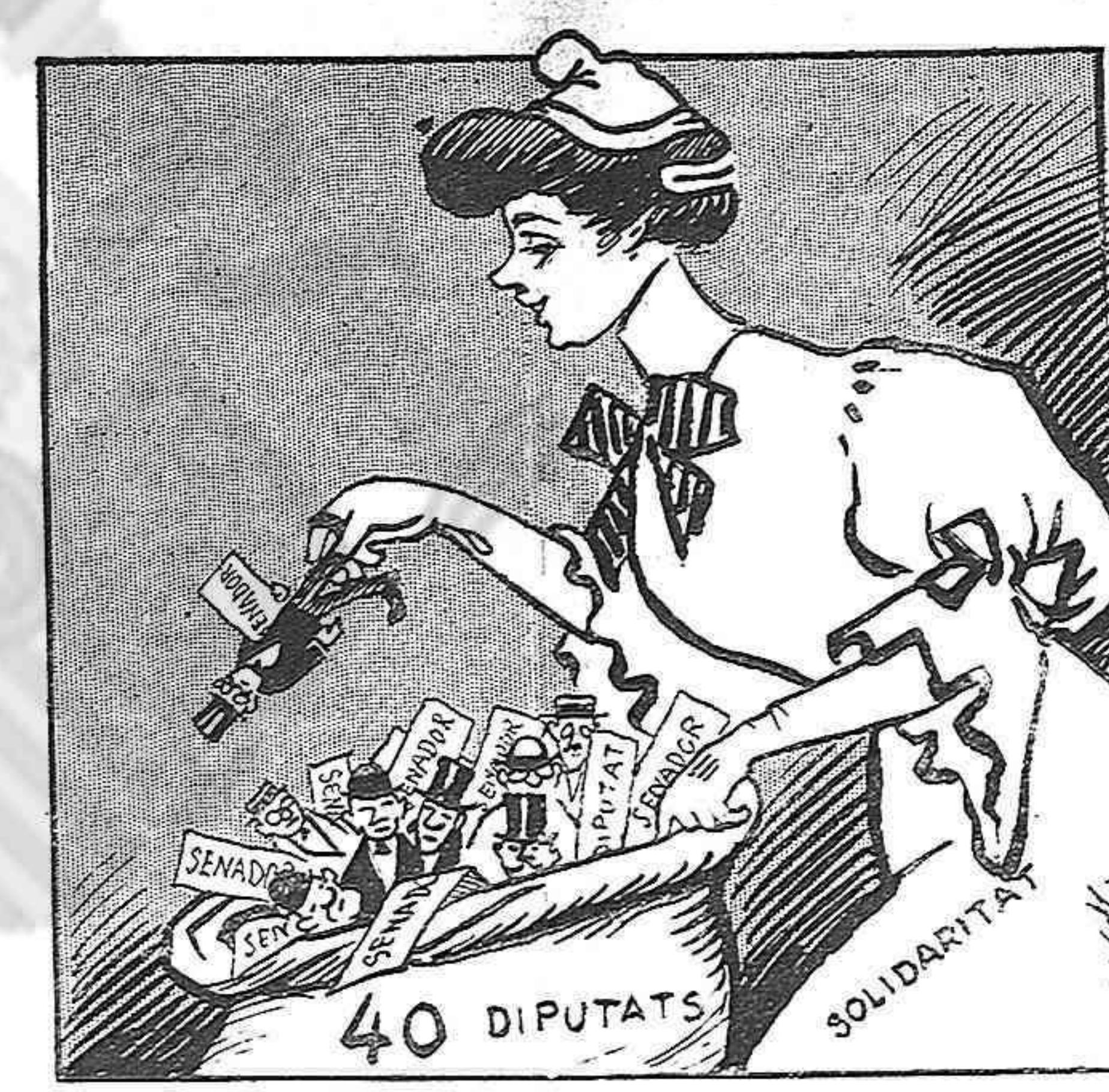
—Noy, ¿qu' es aquesta brossa que m' ha cayut al ull?
—Me sembla... me sembla qu' es la Solidaritat Catalana.

A la Exposició de Bellas Arts.

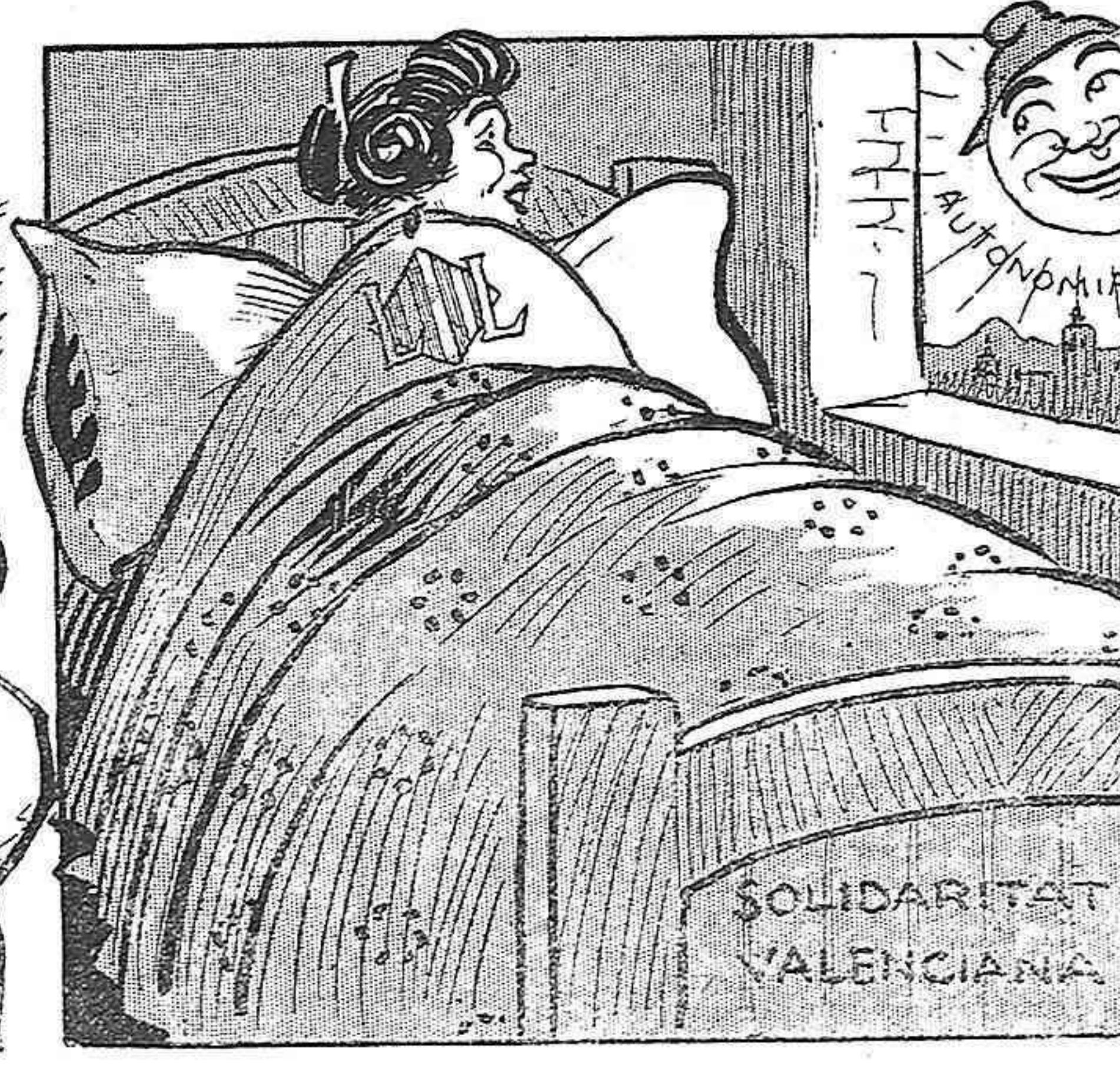
Vaja! Ven' aquí per qué els arbres de la Rambla no tenen fullas: las han necessitadas per aquests ninots.

Obras al Congrés.

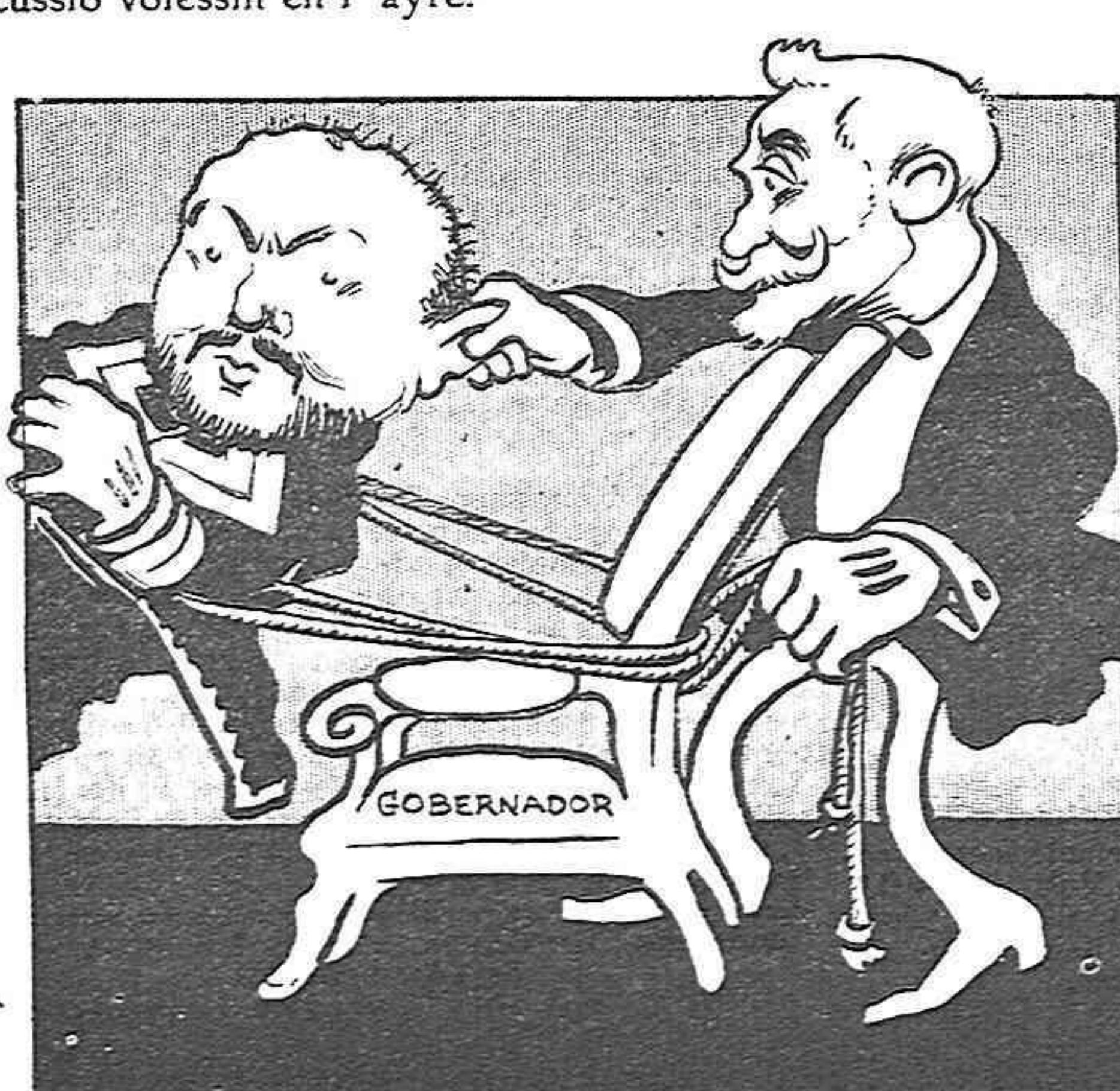
—Sí, claveuols bé: no fos cas que ab el calor de la discussió volessin en l' ayre.

La Solidaritat no descansa.

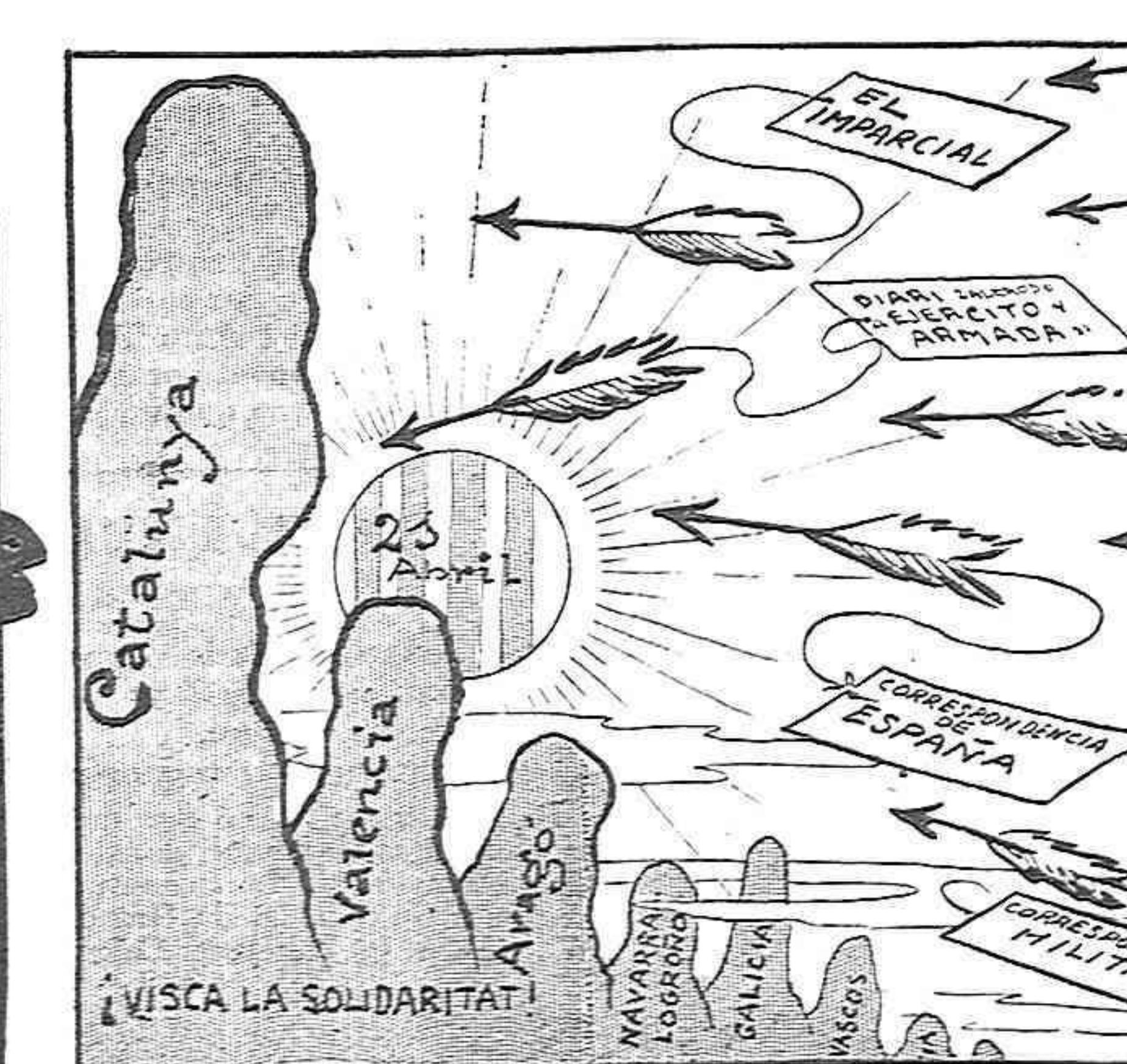
—¡Tot al sach! Primer, els diputats; ara, 'ls senadors.

Un' altra que també s' desprera.

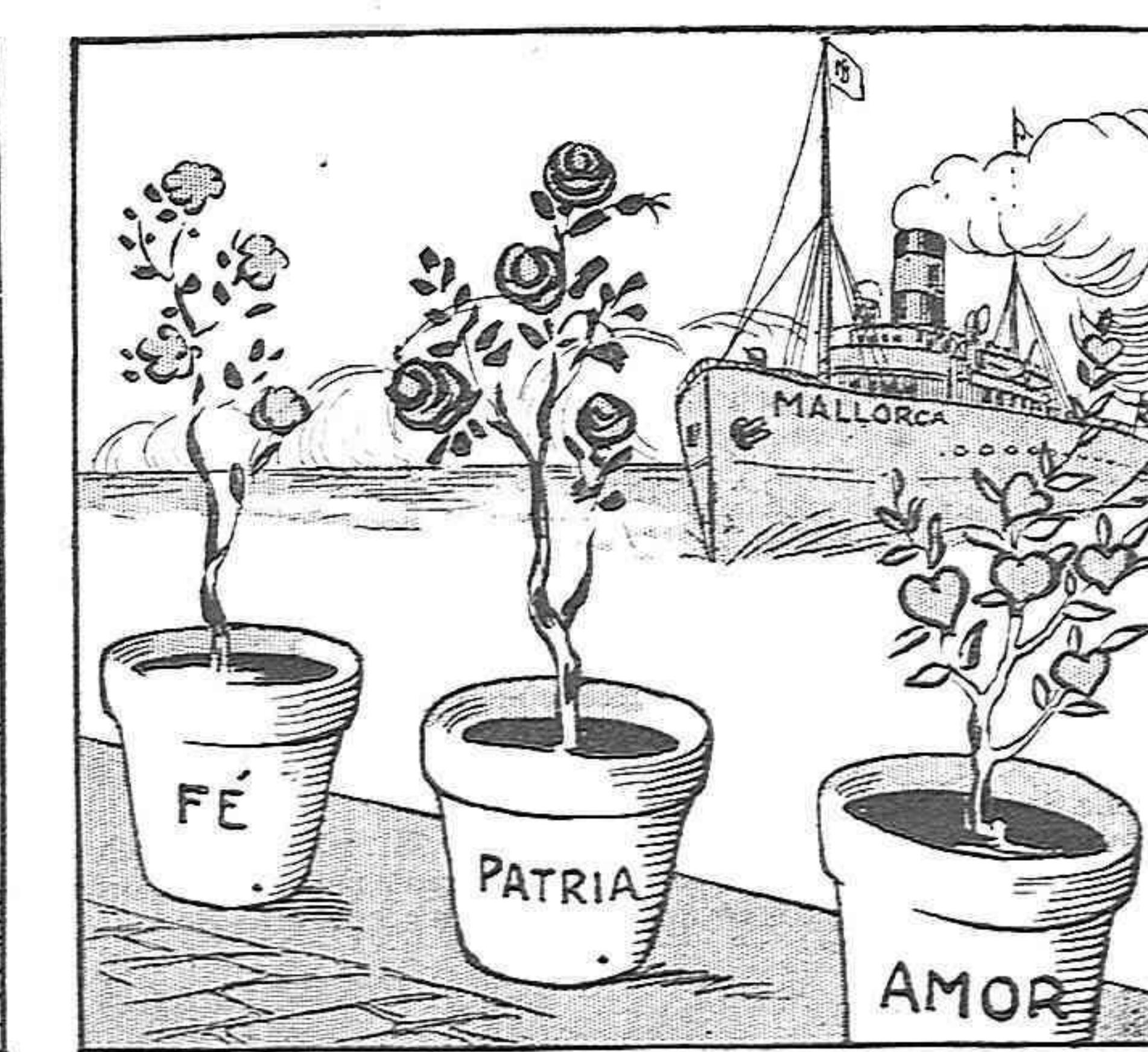
—Calla, calla!... ¿Qu' es aquest sol tan bonich?

L' Ossorio s' queda á Barcelona.

—Pobre de tú que 't moguis d' aquest silló!

Fleixas de despit.

—¡No arriban!... ¡No arriban!...

El copo dels atllets.

Arribada del vapor *Mallorca*, contractat expressament per carregar els premis dels Jochs Florals.